

ESITYS AMMATTILIIKENTEN KULJETTAJAKOULUTUKSEN KEHITTÄMISEKSI

Taustaa

Suomen väestörakenteen ja ikäluokkien kehitys haastaa koko yhteiskuntaa. Ikäluokkien pienentyessä osaavasta työvoimasta kilpaillaan eri toimialojen kesken. Yritysten tarve saada rekrytoitua raskaan tavaraliikenteen ja linja-auton kuljettajia lisääntyy koko ajan mm. eläköitymisen myötä, vaikka taloudellisen taantuman takia ongelma on hetkeksi hieman helpottunut.

Tieliikenteen kuljetuksissa kuorma-auton, kuorma-autovetoisen ajoneuvoyhdistelmän tai linja-auton kuljettajana toimivalla henkilöllä on oltava tieliikenteessä kuljetettavan ajoneuvon ajokortti sekä kuorma- tai linja-autonkuljettajan ammattipätevyys.

Muun muassa perustason ammattipätevyyden hankkimiseen liittyvässä sääntelyssä on ongelmia, jotka aiheuttavat eriarvoisuutta koulutusmallien välillä ja vaikeuttavat johdonmukaisen ja sujuvan koulutuksen toteuttamista. Seuraavassa teemme kehitysehdotuksen koskien kuljettajien ammattipätevyyskoulutuksessa käytettävää hyväksymisasiakirjaa.

Hyväksymisasiakirjan käyttö lvm:n, tem:n ja okm:n hallinnonalojen työvoimakoulutuksissa

Esitetyillä muutoksilla haluamme parantaa oppimistuloksia, työelämäväستاavuutta, opiskelijoiden oikeuksien tasa-arvoista kohtelua sekä liikenne- ja työturvallisuutta.

Koulutuksella vastataan kasvavaan työvoimatarpeeseen. Mielestämme tärkeintä on toteuttaa koulutus opiskelija- ja työelämälähtöisesti siten, että yritykset saavat käyttöönsä motivoituneita ja työnsä osaavia henkilöitä. Parhaat oppimistulokset saavutetaan yhdistämällä riittävästi tietopuolista ja käytännön opetusta. Tämän tarkoituksen toteuttamiseksi on olemassa hyväksymisasiakirjamenettely. Alan opiskelijoilla on mahdollisuus oppia aidossa yrityksen työympäristössä ja ajaa koulutuksen aikana ilman ammattipätevyyttä hyväksymisasiakirjan valtuutuksella.

Hyväksymisasiakirjan myöntäminen opiskelijalle

Tällä hetkellä mahdollisuus hyväksymisasiakirjan myöntämiseen riippuu siitä, mikä hallinnonala rahoittaa koulutuksen, onko se opetus- ja kulttuuriministeriö (okm) vai onko se työ- ja elinkeinoministeriö (tem) tai joku muu taho, esimerkiksi yritys. Ammatilliseen tutkintoon tai tutkinnon osaan johtavassa okm:n rahoittamassa koulutuksessa hyväksymisasiakirja voidaan myöntää. Vastaavanlaisessa ammatilliseen tutkintoon tai tutkinnon osaan johtavassa täysin identtissä koulutuksessa hyväksymisasiakirjaa ei voida myöntää, mikäli koulutuksen rahoittaa tem, yksityinen henkilö tai työnantaja.

Säädöksen mukaan hyväksymisasiakirja voidaan myöntää 6 kk - 3 vuotta kestävässä ammatillisissa koulutuksissa. ([¹Laki liikenteen palveluista 320/2017 33§](#)). Edellytys ja mm. osaamistavoitteet täytyvät riippumatta rahoittavasta tahosta.

Vaatimukset täyttäviä koulutuksia järjestetään oppimistavoitteiltaan identtisinä okm:n ja tem:n, sekä myös yritysten ja itsemaksavien yksityishenkilöiden rahoittamana. Opiskelijat saavat samansisältöisen koulutuksen samoilta kouluttajilta, samoilla osaamistavoitteilla, materiaaleilla ja välineillä. Lisäksi opiskelijat voivat jopa istua vierekkäin samoilla oppitunneilla. Toiselle opiskelijalle voidaan kirjoittaa hyväksymisasiakirjan, mutta toiselle opiskelijalla ei voida. Tämä saattaa opiskelijat epätasa-arvoiseen asemaan.

Koulutusmallien eroja

- Tem:n rahoittama rekrykoulutus sekä yksityisen tai työnantajan rahoittama koulutus
 - Opitaan juuri ne tiedot ja taidot, joita opiskelija tarvitsee tulevassa työssään
 - Koulutus suunnitellaan yhteistyössä työnantajan ja kouluttajan kesken
 - Hyväksymisasiakirjaa ei saa käyttää
- Okm:n rahoittama tutkintoon tai tutkinnon osaan tähtäävä koulutus
 - Opitaan tutkinnon perusteiden mukaiset tiedot ja taidot
 - Hyväksymisasiakirja on käytettävissä

Hyväksymisasiakirja mahdollistaa koulutuksen järjestämisen pedagogisesti vaikuttavalla tavalla sekä parhaan oppimistulosten saavuttamisen. Koulutus yhdistää teoreettisen tietämyksen käytännön työharjoitteluun. Tämä koulutus on tehokkain sekä opiskelijan että työtä tarjoavan yrityksen kannalta.

Esitämme, että hyväksymisasiakirja palautetaan aikaisemman käytännön mukaiseen tulkintaan, missä asiakirja voidaan myöntää 6 kk – 3 v kestävässä kuljettajan ammattipätevyyskoulutuksessa olevalle opiskelijalle riippumatta koulutuksen rahoittajasta.

Lisätietoja:

Ari Herrala, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry puh. 050 368 4248

Pasi Hovi, Linja-autoliitto ry puh. 0400 956 940

Olli Sivonen, Cap-Group Oy puh. 041 731 3710

